

La presència d'empreses catalanes a Xile

Reconquesta amb interessos

Un bon grapat d'empreses del nostre país no han esperat que Xile es convertís en el primer estat sud-americà en creixement econòmic. Els consumidors xilens fa molts anys que mengen i beuen productes catalans, principalment pastissos i vins.

Els anys 90 van veure el naixement d'algunes noves economies del Tercer Món que iniciaven el camí cap al desenvolupament. Una d'elles va ser la xilena, coincidint amb la seua reconciliació amb la democràcia. Un grup d'empresaris catalans, a més de 18.000 quilòmetres de la seua terra, no han esperat que l'economia xilena tinguera sòlids fonaments per a treballar en aquell país i fer un paper determinant en la seua economia.

Fa més d'un segle, el 1892, els germans Grau Puig-agut van fundar la seua indústria de clavegueram de Santiago. Se n'anaren plegats buscant-hi una terra d'oportunitats i el que van fer realment va ser obrir el camí per a una nova reconquesta econòmica dels catalans en un tros del subcontinent americà. Aquesta primera incursió en el mercat xilè va ser efectivament el primer pas d'una successió d'hommes d'empresa que es decidiren a implantar-se en sòl americà. De primer, es va constituir el Centre Català de Santiago fa més de cents anys. Des del 1991 funciona la primera Agrupació d'Empresaris d'Ascendència Catalana, una genuïna agrupació empresarial. L'associació és l'única del seu estil en tota hispanoamèrica i serveix com a pont entre les empreses de Catalunya i de Xile, relacions materialitzades tots els anys en la Feria Muestrario de Santiago. El passat més de desembre, en el barri de Las Condes, es va celebrar per segon any consecutiu la Fira de Productes Catalans amb l'assistència del president Pujol a la inauguració del certamen. Al voltant de 50 empreses exposidores

participaren en aquesta fira que agrupa, entre altres sectors, el turisme, mobles, tèxtil, vins i alimentació. L'Agrupació d'Empresaris va rebre de l'executiu català la promesa d'ajudes financeres per a potenciar els lligams comercials entre el Principat i el país sud-americà mitjançant aquesta organització professional d'empreses.

L'agrupació mercantil té al voltant de 450 associats dels sectors industrials. Però entre tots, el que més ha destacat fins ara és el de vins i licors. Xile és un exportador tradicional de vi. La seua producció, abocada en gran part a l'exportació, és des de fa molt de temps vital per a la seua economia. En aquest pròsper i florent sector treballa l'empresa catalana Miquel Torres, consolidada com a líder en aquell mercat amb una exporta-

ció anual de mig milió, aproximadament, de litres. El 1979 va ser l'any on es va iniciar la vertadera inversió de Miquel Torres en terres xilenes, després de fer-se amb unes vinyes abandonades en la zona meridional de Cuncó. Avui, les plantacions s'estenen sobre una superfície d'unes 230 hectàrees amb un avançat sistema de conreu. A més de Miquel Torres, també estan instal·lades en aquell país des de fa anys Vinyes Fortuna i Mitjans SA.

Juntament amb el sector vinícola, el de l'alimentació també ha significat un bon terreny per a les inversions catalanes en terres xilenes. Nutrexpa, amb els seus productes d'alimentació infantil, fa anys que s'ha instal·lat en aquest país sud-americà. El 96,3% de Nutrexpa és ara propietat de Cola Cao i dins del grup recentment constituït de Nutrexpa Internacional figuren les marques La Piara, Granja San Francisco, Las Colmenas i Vallfonda, totes conegudes pel consumidor xilè. Aquest grup que presideix Ignasi Ferrero va facturar globalment l'any 1991 un total de 40.000 milions de pessetes.

Altres empreses, encara que no són directament catalanes, han guardat lligams tradicionals amb Catalunya des de Xile. Prodiel SL i Productos San Camilo són dos d'aquests exemples. La darrera ha aconseguit imposar en pocs anys en els costums dels consumidors xilens pastissos i bombons fets amb les tradicionals receptes catalanes. D'una manera molt semblant estan representats altres sectors per empreses provinents de Catalunya o que conser-

L'Agrupació d'Empresaris d'Ascendència Catalana funciona des del 1991.

ARXIU

La fira internacional d'empreses i productes catalans a Xile és una fira fonamental per al foment de la cooperació entre Catalunya i el país sud-americà.

JULIA UNDERDOWN

ven encara sòlids vincles comercials amb el Principat. És el cas de Tèxtils Montserrat, Muebles Sur, Cosmètica Doctor Fontboté i Vidaterm i Química Miralles, entre altres. Al marge de la capacitat financera de les societats esmentades, totes sense excepció han contribuït de manera determinant en l'increment de les exportacions xilenes els últims anys. El 95% de les empreses associades en l'Agrupació Catalana destinen més del 40% de la seua producció a l'exportació.

L'ANY DEL 'TIGRE SUD-AMERICÀ'

"Les característiques que defineixen les empreses catalanes, com ara la competitivitat, la rendibilitat, l'eficàcia i la serietat, han servit per oferir un model als empresaris xilens", comenta un portaveu de la patronal d'aquell país sud-americà. Xile, segons un recent informe publicat per la Confederació Empresarial Xilena, ocupa en aquests moments la primera posició des del punt de vista econòmic en el subcontinent sud-americà. El 1992 ha estat el millor exercici dels últims deu anys amb resultats prou sorprenents. El

nivell de creixement ha trencat totes les previsions (10%) i la inflació ha caigut fins a un 12%, després de dos lustres mantenint-se per damunt del 50% anual.

No només Xile va gaudir d'uns resultats excepcionals el 1992. L'exercici va ser positiu per al conjunt de l'àrea sud-americana. Els observadors no es cansen de comparar la situació crítica que va suportar aquest conjunt de països amb la pesada càrrega del deute extern durant la dècada dels 80 i la nova etapa que s'ha iniciat a partir del 1991. Des del Banc Mundial, principal font de finançament de les economies sud-americanes, se sent dir ara que el deute del món en vies de desenvolupament, i concretament dels països sud-americans, ha deixat de ser una greu amenaça per al sistema bancari internacional. El cas de Xile il·lustra prou bé aquesta nova visió de l'organisme financer que sufraga bona part dels desequilibris econòmics dels països més desfavorits del món. A mitjans dels 80, Xile arrossegava un deute de 14.500 milions de dòlars. Ara mateix la xifra s'ha reduït més d'un 30%. A més, els canvis que s'han donat últimament a escala mundial també han aprofitat més aviat a

les economies emergents al Tercer Món. Mentre que Xile, Argentina, Veneçuela i Colòmbia van registrar un creixement entre el 3% i el 7%, la mitjana del conjunt de països més desenvolupats dins el G-7 (set primeres potències mundials) no va sobrepassar l'1,5%. Potser és a conseqüència d'aquests resultats que darrerament s'han multiplicat els intents de signar acords comercials, tot i que cap d'ells no ha prosperat fins ara.

Però de tots aquests moviments, el més significatiu l'han representat les últimes converses al més alt nivell entre els governs dels EUA i xilè per constituir un mercat de lliure comerç entre els dos països. Des de la capital xilena, l'interès nord-americà per un mercat tan llunyà s'explica sobretot per les previsions de desenvolupament publicades recentment. Segons l'estudi "Chile Futuro: En el Umbral del Desarrollo", elaborat per la cambra de comerç d'aquell país, d'ací a 13 anys, si es manté el mateix ritme de creixement, "Xile podrà considerar-se com un país totalment desenvolupat", es pot llegir en una de les principals conclusions de l'informe.

Júlia Underdown